

»Saj tudi Joštan ne spada z metlo na cesto! Sem nahranil za gorko gnezdo, pa sem vse pogнал, ker sem mislil, da jo je preslepil, pa je ni, hvala Bogu; le drugega je vzela. Ko pa je zvedela, kako jo je Mačkov komi nalagal, je kmalu legla v grob. Bog ji daj dobro!«

»Stražnik, nam se mudi! Če imate še kaj, uredite brž!« je ukazal mestni svetnik gospod Davorin Naglič.

Kravanja se je prismukal k vozu in prosil: »Gospod svetnik, ko je že ravno natočeno?«

»Vzemi s kozarcem vred!«

Stražnik je potegnil Joštana izpred voza in mu vrgel struno na roko: »Z mano boste šli na stražnico!«

Avto je odpeljal. Pometači se niso več menili ne zanj ne za Joštana. Obstopili so Kravanjo in zahtevali svoj delež gosposkega žganja. Peter ga ni bil voljan odstopiti, pa so ga primorali. Bili so posebni veljaki to. Brvar, ki je v fantovskem pretepu tovariša ubil in zato sedem let presedel, Nagode, ki je pri stricu v župnišču rasel in bi bil lahko za gospoda studiral, pa je rajši iz puščice v cerkvi drobiž pobiral, dokler ga ni stric spodil. Skvarča pa je mirno čakal, kaj mu bodo pustili, če mu bodo kaj, Skvarča, ki se je umaknil vsakemu delu, če se je le mogel.

Stražnik in Joštan pa sta šla na stražnico. Joštan se je že umiril in kakor bi se ne bilo nič zgodilo, se je pogovarjal s stražnikom. »Da sem mu le povedal! Laže bom umrl.«

Zopet je obstal Nagličev avto pred njima. Isti mladi gospod ga je vodil kakor prej.

»Gospod stražnik! Papa je prosil, da slučaja ni treba naznaniti in da moža izpustite.«

Avto je odbrnel, stražnik je odšel, Joštan pa je ostal sam sredi ceste.

Ni prijel več za metlo. Tudi sobote ni čakal in denarja. S trudnim korakom je zavil iz predmestja na kmete.

V prvi bajti je poprosil za prenočišče. Dali so mu tudi večerjo.

Ni mogel zaspati. Saj se mu je zdelo, da je od fantovskih let naprej živel samo za današnji dan. Sam s seboj je v listju glasno govoril: »Ni upal pred sodnijo, ni upal. Tam mu jih bi šele povedal!«

Vse svoje življenje je videl pred sabo od svetle kose do oguljene metle.

»O Bog, da se človek tako zavrže! Ni prav, da ne morem pred sodnijo! V časopise bi prišlo, pa bi ljudje vedeli, kako in kaj. Zakaj me ni povozil vsaj na domači vasi, kjer častijo njega z gospodom, mene pa z izgubljenim človekom zmerjajo in se boje, kdaj bom omagal in na srenjo padel.

Sem pa včasih Boga premišljeval, kako da si je dvojno delo napravil, ko bo vsakega posebej sodil, nazadnje pa še vse skupaj. Sedaj vem. Zato nas bo dvakrat za lase prijemal, da se bomo ogledali, kakšni prav za prav smo.«

Ko je razmišljal, kako bo Kristus na lačne in žejne, na popotne in neoblečene, na bolnike in jetnike pokazal in razsodil v večno trpljenje in večno veselje, se mu je izmučen obraz razjasnil v rahel nasmeh in je zaspal.

Zjutraj ni zavil proti rodni vasi. Ni. Srečal je otroka s torbo čez rame. Pozdravila sta se in šolarček ga je vprašal:

»Očka, kam pa?«

»V dolino Jozafat sem se namenil.«

»Kaj ne, za tako dolgo pot sem pa jaz še premajhen?« je zamodroval mali.

»Da bi nikoli tako velik ne bil!« mu je voščil Joštan in počasi, kakor megla brez vetra, povlačeval za sabo olesenelo levo nogo ob cestnih odrivačih.

Boji

Jože Pogačnik

Vodeni mehovi:
tema so dnovi.
Drevesa vije:
nalivi, vetrovi.

— V teh dneh upornih
do vrat pekla
kot da se duša
je ugreznila.

Še teče od streh,
zašel ni oblak,
še v solncu vrti
se list lahak.

— Od mrtvih sem vstal,
čez Golgato grem
v nebeško mesto,
v Jeruzalem.